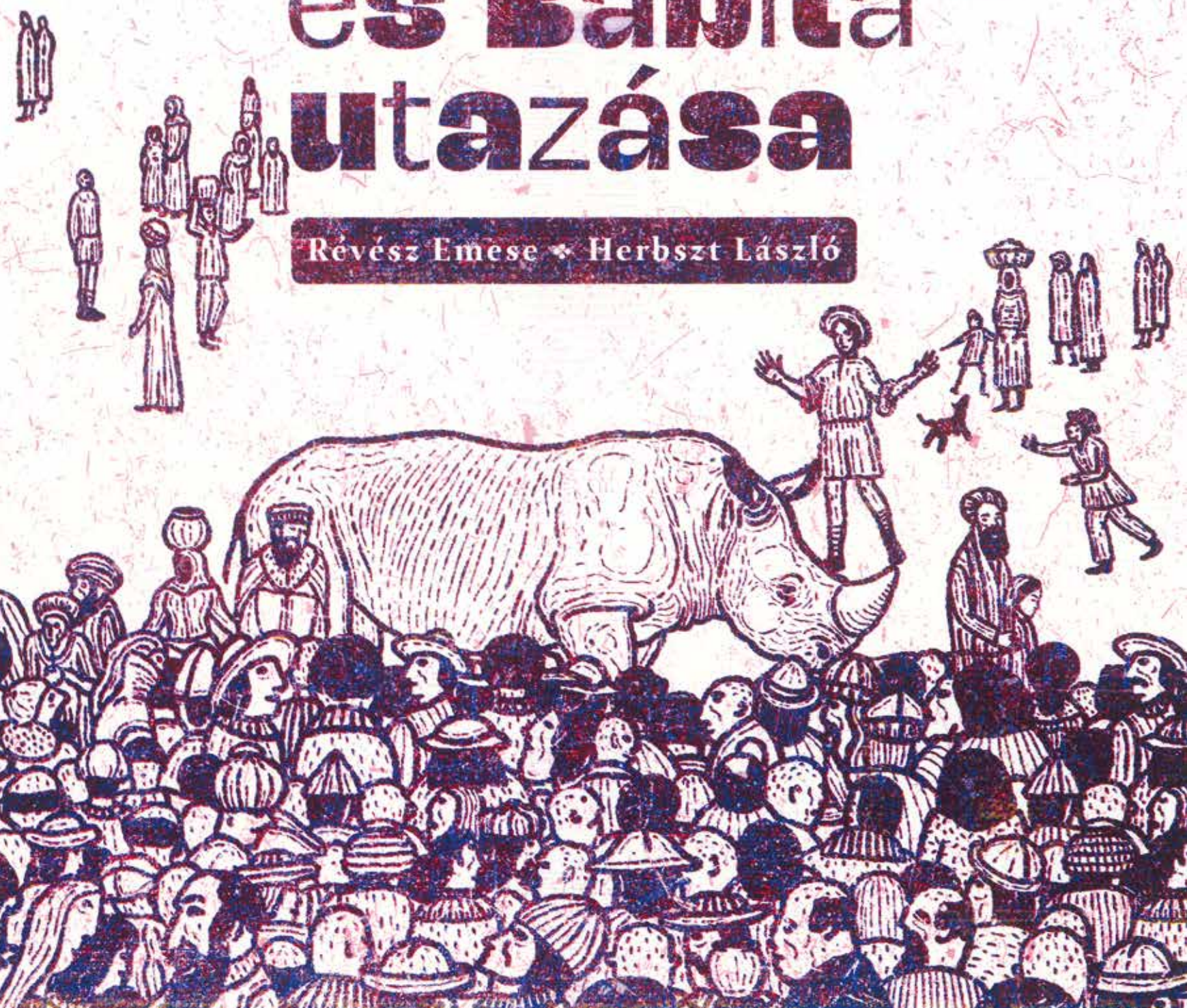
Ganda és Babita utazása

Révész Emese • Herbszt László

Most, hogy felnőtt asszonyként felidézem ifjúkoromnak ezt a kalandos időszakát, eszembe jutnak azok a hónapok, amikor különleges barátság fűzött egy ritka orrszarvúhoz. Átszeltük a földgolyót, elhagytuk szülőföldemet, Indiát, hogy új otthonomba, Európába érkezzünk. Akkoriban, tízéves kislányként úgy képzeltem, hogy Gandának, a rinocérosznak boldog gyerekkora volt. Orrszarvú testvéreivel és szüleivel szabadon kószált a prérin, lába alatt hangosan dobogott a föld. Máskor csak üldögélt a dagonyában és élvezte, ahogy bőrét nyaldossa a meleg, iszapos víz. A mangó sehol sem olyan édes, mint otthon, Indiában – én úgy hittem, Ganda akár százat is meg bírt enni belőle.

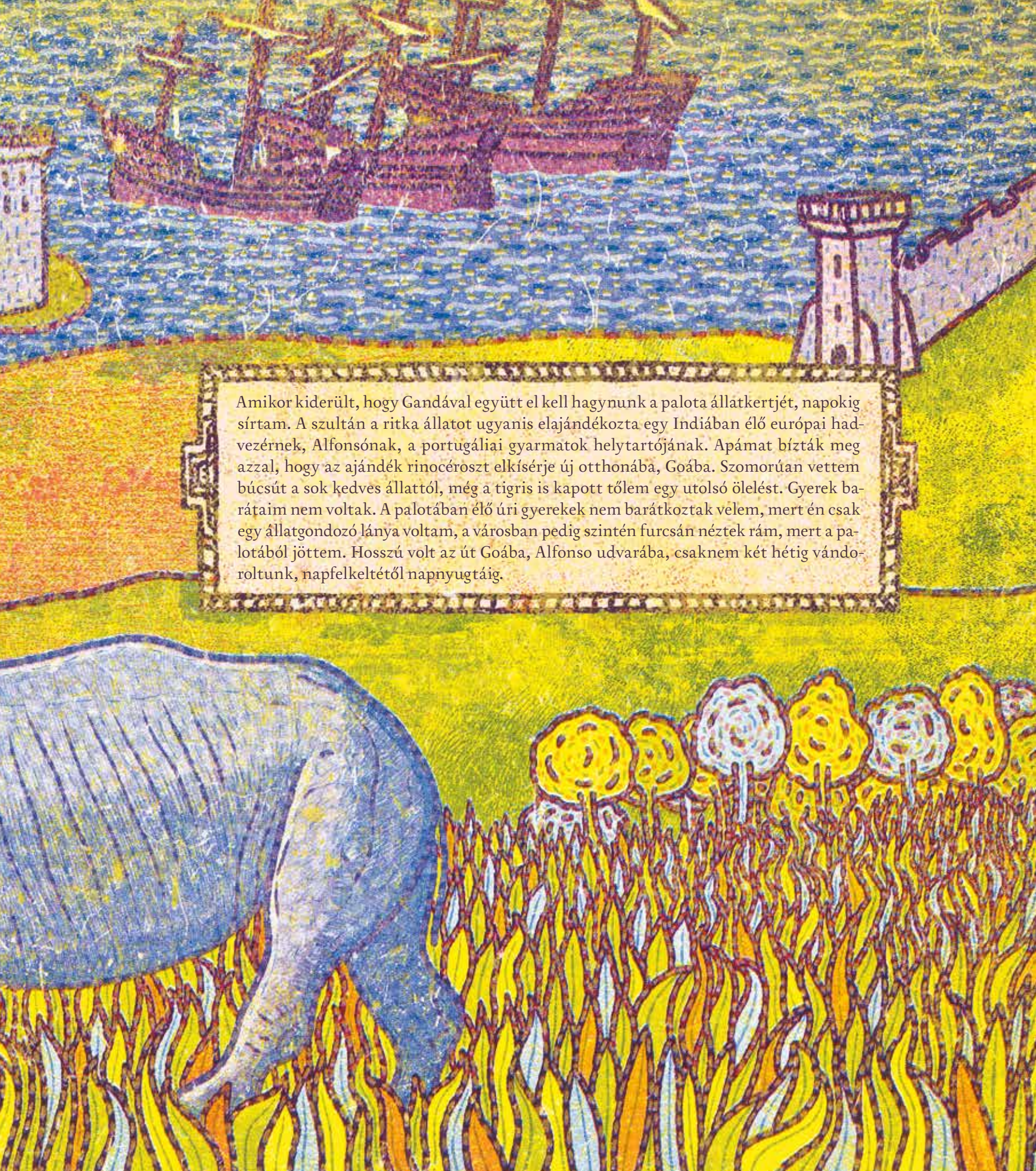
A szüleim a Babita nevet adták nekem, ami a mi hindi nyelvünkön idegent jelent. Édesanyámra alig emlékszem, mert egészen kicsi voltam, amikor meghalt. De az arcképe mindig velem van a nyakamban lógó medálba rejtve. Édesapám a szultán szolgálatában volt állatgondozó. Így engem, amióta az eszemet tudom, mindig állatok vettek körül. A szultán állatkertje messze földön híres volt, egész Indiában alig akadt párja. Édesapám foglalkozott az uralkodó állatkertjének legértékesebb kincsével, az elefántcsordával. Etette, mosdatta, sétáltatta őket. Néha én is segítettem neki, szénát vittem az elefántoknak és lecsutakoltam a borjakat. Mikor a szultán hadba indult, díszes szőnyegekkel terítették le a harci elefántokat, és ő trónolt a legnagyobb, legerősebb példányon.

Jól emlékszem a napra, amikor az orrszarvút először megláttam: épp a tizedik születésnapomon történt. Olyan volt nekem az érkezése, mint egy különleges ajándék. Ő volt az első rinocérosz a szultán állatkertjében. A távoli bengáli sztyeppéken fogták be, és szíjakra kötve vezették be a kertbe. Első gondolatom az volt, hogy ilyen furcsát én még sosem láttam. A behemót állat esetlenül mozgott, gyűrött bőre úgy lógott le róla, mint egy kinőtt ruha, apró szeme fölött két kis fül ágaskodott, az orra tetején pedig vicces púpként türemkedett ki a szarva. Kimerült és sártól csatakos volt a heteken át tartó vándorlástól. Apám adott neki szénát és vizet, én segítettem lecsutakolni. Rücskös bőre a redők hasítékaiban rózsaszín és puha tapintású volt. Hálásan pislogott rám, miközben tisztogattam. Apámtól tudtam, hogy a látása gyenge, de a szaglása és a hallása kiváló. Gandának neveztem el.

Amikor kiderült, hogy Gandával együtt el kell hagynunk a palota állatkertjét, napokig sírtam. A szultán a ritka állatot ugyanis elajándékozta egy Indiában élő európai hadvezérnek, Alfonsónak, a portugáliai gyarmatok helytartójának. Apámat bízták meg azzal, hogy az ajándék rinocéroszt elkísérje új otthonába, Goába. Szomorúan vettem búcsút a sok kedves állattól, még a tigris is kapott tőlem egy utolsó ölelést. Gyerek barátaim nem voltak. A palotában élő úri gyerekek nem barátkoztak velem, mert én csak egy állatgondozó lánya voltam, a városban pedig szintén furcsán néztek rám, mert a palotából jöttem. Hosszú volt az út Goába, Alfonso udvarába, csaknem két hétig vándoroltunk, napfelkeltétől napnyugtáig.

Alfonso udvara közel sem volt olyan hatalmas és díszes, mint a szultán palotája. Állatkertet sem tartott, csak ménese volt harci lovakból és elefántokból. Az elején nehezen boldogultunk, mert a portugálok nem értették a mi hindi nyelvünket. Öltözködésük, szokásaik is idegenek voltak. Kezdetben Caroline úrnő, a vezér felesége fordított nekünk, aki az itt töltött évek alatt megtanulta a nyelvünket. Rövidesen portugál nyelvleckéket is adott nekem, sőt, megtanított írni és olvasni. Megmutatta a könyvtárszoba földgömbjén hazáját, Portugáliát. Alfonso vezérrel szinte sosem találkoztunk, ő csak a katonai hódításaival foglakozott. Gandára úgy tekintett, mint egy tárgyra, egy diplomáciai ajándékra, amit bármikor tovább lehet adni. És vele együtt, mint szükséges kelléket, minket is. Pár hónap után a rinocéroszt Alfonso el is ajándékozta, méghozzá a portugál királynak. Megparancsolták, hogy készülődjünk, utazunk Lisszabonba.
Hosszú-hosszú utazás várt ránk a távoli Európába. 1515-öt írtunk ekkor.